

Spis treści GSP-PO 2/2010

I. Przegląd Orzecznictwa

1. Dr Karolina Wierczyńska, adiunkt Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk

Przegląd orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach polskich za rok 2008

Streszczenie:

Przedmiotem rozważań autorki są orzeczenia w sprawach polskich wydane przez Europejski Trybunał Praw Człowieka. Trybunał w swoich orzeczeniach wskazuje na których poziomach państwo działa w sposób nieprawidłowy, a państwo ma za zadanie wykonując wyroki usuwać te nieprawidłowości, niezależnie od tego czy dotyczą one wadliwej praktyki czy konieczności wydania nowego aktu prawnego czy zmiany już istniejącego. W 2008 roku Trybunał wydał 141 orzeczeń w sprawach polskich, które między innymi w 129 przypadkach stwierdzały naruszenie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i jedynie w 9 sprawach nie stwierdzały naruszenia, 1 sprawa zakończyła się ugodą. W szczególności orzeczenia te dotyczyły naruszeń prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego (art. 5 Konwencji), prawa do rzetelnego procesu (art. 6 Konwencji) i naruszenia prawa do prywatności i życia osobistego (art. 8 Konwencji).

II. Glosy

PRAWO I POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

2. Wyrok WSA w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2009 r., IV SA/Wa 2569/07

Dr hab. Mariusz Bogusz, profesor Uniwersytetu Gdańskiego

Zmiana treści upoważnienia ustawowego do wydania aktu prawa miejscowego a moc obowiązująca aktu prawa miejscowego

Streszczenie:

Komentowane orzeczenia dotyczy problemu zmiany treści delegacji ustawowej oraz problemu zakresu res iudicata w postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Autor glosy aprobuje stanowisko sądu administracyjnego co do tego, że zmiana treści delegacji ustawowej może mieć zróżnicowany wpływ na moc obowiązującą podstawowego aktu normatywnego wydanego na jej podstawie oraz krytycznie ocenia stanowisko sądu administracyjnego co do tego, że res iudicata w postępowaniu przed sądami administracyjnymi wywołuje skutek erga omnes.

3. Uchwała SN z dnia 7 listopada 2007 r., III CZP 67/07

Dr hab. Bartosz Rakoczy, profesor Uniwersytetu Gdańskiego, profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, radca prawny

Pojęcie uprawy rolnej w rozumieniu prawa łowieckiego

Streszczenie:

Głosowana uchwała Sądu Najwyższego podsumowuje i jednocześnie rozstrzyga spór w orzecznictwie i doktrynie dotyczący pojęcia uprawa rolna w kontekście art. 46 Prawa łowieckiego. Sąd Najwyższy opowiedział się za szerokim rozumieniem tego pojęcia i jednocześnie łączy je z gruntem, na którym ta uprawa jest wykonywana. Co istotne uznał za zbędne wyodrębnianie osobnej przesłanki uznania uprawy za uprawę rolną w rozumieniu art. 46 Prawa łowieckiego jaką jest aktywność człowieka. Ze stanowiskiem tym zgodzić się nie można z uwagi na to, że właśnie ze względu na zaangażowanie człowieka ustawodawca uznaje szkody w uprawach rolnych za szkody łowieckie.

4. Uchwała NSA z dnia 7 grudnia 2009 r., I OPS 6/09

Wojciech Federczyk, asystent Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Wpływ prawomocnego wyroku sądu administracyjnego oddalającego skargę na decyzję administracyjną na możliwość stwierdzenia nieważności tej decyzji.

Streszczenie:

Uchwała NSA dotyczy zagadnienia mocy wiążącej prawomocnych orzeczeń sądów administracyjnych wynikającej z art. 170 i 171 p.p.s.a. w wypadku oddalenia skargi na decyzję administracyjną. W stosunku do każdej decyzji ostatecznej możliwe jest na podstawie k.p.a. złożenie wniosku o stwierdzenie nieważności, ze względu na kwalifikowane wady prawne. Zgodnie z art. 157 § 3 k.p.a. odmowa wszczęcia postępowania

możliwa jest ze względów formalnych – analiza gramatyczna nie pozwala na odpowiedź, czy taką przesłanką jest przedni wyrok oddalający skargę. Natomiast zgodnie z treścią uchwały organy administracji muszą dokonywać na wstępnym etapie oceny podstaw orzeczenia sądów administracyjnych w kontekście wskazanej we wniosku podstawy stwierdzenia nieważności.

5. Wyrok WSA w Olsztynie z dnia 24 września 2008 r., sygn. akt II SAB/OI 24/08

Piotr Brzozowski, kancelaria „Civitas et Ius”, Miłomłyn

Wszczęcie postępowania administracyjnego na żądanie

Streszczenie:

Nie każde podanie jednostki wywiera skutek wszczęcia postępowania administracyjnego. Samo żądanie nie może przesądzać o jej interesie prawnym w sprawach, które oczywiście nie są sprawami administracyjnymi. Zatem nie każde podanie może uruchomić tok postępowania, bowiem nie każde dotyczy sprawy administracyjnej. Co więcej, nawet wniosek strony nie doprowadzi do wszczęcia postępowania w sytuacji, gdy z przepisów prawa materialnego wynikać będzie, że dane postępowanie może być wszczęte wyłącznie „z urzędu”. Wówczas także żądanie pochodzące od strony nie spowoduje uruchomienia postępowania na jej wniosek, a stanowić będzie jedynie sygnalizację dla organu, aby ten wszczął postępowanie „z urzędu”

6. Wyrok NSA z dnia 2 lutego 2009 r., II OSK 62/08

Krzysztof Gruszecki, radca prawny, Inowrocław

Ważność decyzji wydanych z naruszeniem przepisów dotyczących ochrony środowiska

Streszczenie:

W głosie tej autor akceptuje pogląd Sądu co do podstaw stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej na podstawie art. 156 K.p.a. w związku z art. 11 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Zwraca uwagę na istotne aspekty procesowe, to jest konieczność zakwalifikowania do grupy przepisów dotyczących ochrony środowiska rozwiązań materialno-prawnych, jak i procesowych oraz to, że podstawą do stwierdzenia nieważności mogą być tylko wady istotne obejmujące szerszy katalog naruszeń prawa niż rażące.

7. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 lipca 2008 r., VII SA/Wa 516/08

Magdalena Laskowska, asystent Uniwersytetu Gdańskiego

Uchylenie w trybie art. 155 k.p.a. decyzji nakazującej rozbiórkę samowoli budowlanej

Streszczenie:

W komentowanym wyroku WSA w Warszawie podtrzymał dotychczasową linię orzeczniczą, że decyzja nakazująca rozbiórkę obiektu budowlanego wybudowanego bez wymaganego prawem pozwolenia na budowę (wydana na podstawie art. 48 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane) nie może być uchylona na podstawie art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego, ze względu na „słuszny interes strony”. W głosie autorka podejmuje polemikę z tym poglądem, wskazując na jego nieaktualność w obecnym stanie prawnym, tj. po wejściu w życie nowelizacji ustawy Prawo budowlane z dnia 27 marca 2003r. Autorka wskazuje, w jakich sytuacjach dopuszczalne jest obecnie uchylenie decyzji nakazującej rozbiórkę. Powołując się na orzecznictwo TK postuluje również dopuszczalność zastosowania tego przepisu do decyzji wydanych przed wejściem w życie wspomnianej nowelizacji.

PRAWO I POSTĘPOWANIE CYWILNE, PRAWO HANDLOWE

8. Uchwała SN z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08

Dr Małgorzata Balwicka-Szczyrba, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Możliwość nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorstwa

Streszczenie:

W głosie rozważane są zasady nabywania w drodze zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej "nowo kreowanej" służebności przesyłu do czasu nowelizacji kodeksu cywilnego w tym zakresie, ustawą z dnia 30.05.2008 r. Przede wszystkim analizowany jest problem wskazywania "nieruchomości władającej", która stanowi istotę służebności gruntowych, w odniesieniu do sytuacji faktycznej i prawnej przedsiębiorców przesyłowych. Podjęte rozważania dotyczą także stosowania instytucji służebności przesyłu do stanów faktycznych sprzed dnia wejścia w życie noweli do kodeksu cywilnego tj. sprzed 03.08.2008 r.

9. Uchwała SN z dnia 27 marca 2008r., III CZP 7/08

Dr Joanna Bodio, adiunkt Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Nieuzupełnienie braku formalnego apelacji a możliwość jej odrzucenia

Streszczenie:

W glosie rozważono kilka kwestii. Pierwsza dotyczyła określenia charakteru sprawy o naruszenie posiadania - sprawa o prawa majątkowe. Druga kwestia wymagała określenia funkcji, jakie spełnia oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji. Trzecia – wskazania, że dopełnienie warunku formalnego apelacji w postaci oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie o naruszenie posiadania jest wymogiem formalnym, którego niespełnienie powoduje niemożność nadania apelacji biegu, a jego nieuzupełnienie skutkuje odrzuceniem apelacji.

PRAWO FINANSOWE

10. Uchwała NSA w Warszawie z dnia 21 kwietnia 2009 r., II FPS 9/08

Dr Mariusz Popławski, adiunkt Uniwersytetu w Białymstoku

Niezłożeni odwołania jednocześnie z wnioskiem o przywrócenie terminu

Streszczenie:

Rozwiązanie wyrażone w przedmiotowej tezie uchwały należałoby pozytywnie ocenić, jeśli chodzi o cel, który ma być osiągnięty przy jej wykorzystaniu (ochrona dostępności procedury naprawczej). Jednak prawidłowość przyjętej konstrukcji samego rozwiązania budzi istotne zastrzeżenia. Zdaniem Autora glosy do tej uchwały w przypadku złożenia wniosku o przywrócenia terminu w sprawie złożenia odwołania bez jednoczesnego dokonania tej czynności należałoby wezwać podatnika w trybie art. 169 o.p. do usunięcia braków formalnych odwołania. Można bowiem przyjąć, że sam wniosek o przywrócenie terminu do złożenia odwołania jest jednocześnie wyrazem złożenia odwołania (czyli dopełnieniem czynności, o której mowa w art. 162 § 2 o.p.).

PRAWO I POSTĘPOWANIE KARNE

11. Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 10 lipca 2008 r., II AKa 155/08

Dr Wojciech Jasiński, adiunkt Uniwersytetu Wrocławskiego

Termin na złożenie wniosku o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody

Streszczenie:

Glosa dotyczy budzącej w doktrynie kontrowersje problematyki terminu na złożenie wniosku o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w sytuacji, gdy na rozprawie głównej nie dochodzi do przesłuchania pokrzywdzonego. Autor podejmuje polemikę ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wskazując, że termin ten nie upływa w momencie zakończenia pierwszego odczytania zeznań pokrzywdzonego, ale złożenie wniosku jest możliwe do czasu udania się sądu na naradę.

12. Wyrok SN z dnia 7 października 2009 r., IV KK 174/09

Dr Jacek Potulski, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Zakaz płatnej protekcji

Streszczenie:

Autor przedstawia poglądy Sądu Najwyższego w odniesieniu do wykładni art. 230 k.k. Glosa aprobuje pogląd Sądu Najwyższego wskazujący, iż odpowiedzialności za przestępstwo określone w art. 230 § 1 k.k. podlega osoba powołująca się na wpływy także w krajowej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, podejmująca się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę. Autor prezentuje niejedolite poglądy doktryny w tym zakresie, uzasadniając także na poziomie legislacyjnym model wykładni zaakceptowany przez SN."

13. Postanowienie SN z dnia 12 marca 2009 r., WZ 15/09

Dr Piotr Rogoziński, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego

Cel stosowania tymczasowego aresztowania

Streszczenie:

W glosie podjęto temat surowości grożącej oskarżonemu kary jako przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania. Rozważania dotyczą zalet i wad dwóch konkurencyjnych zapatrywań w zakresie interpretacji tej przesłanki: abstrakcyjnego zagrożenia rodzącego domniemanie, iż może być konieczne wymierzenie surowej kary oraz przyjęcia prognozy wymierzenia surowej kary w danym konkretnym wypadku. Opowiadając się za przyjętą przez Sąd Najwyższy koncepcją abstrakcyjnego zagrożenia rodzącego domniemanie wymierzenia surowej kary, należało wszakże doprecyzować okoliczności, które wymagają wykazania w uzasadnieniu postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania.

14. Wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 stycznia 2009 r., II AKa 321/08
Dr Wojciech Zalewski, adiunkt Uniwersytetu Gdańskiego
Wątpliwości odnośnie kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu (art. 11 k.k.).

Streszczenie:

Kumulatywna kwalifikacja prawna przyjęta jako podstawa rozwiązywania zagadnienia zbiegu przepisów ustawy w polskim prawie karnym od wielu lat nastręcza problemów teoretycznych i praktycznych, czego egzemplifikacją jest omawiany judykat. Na tle analizowanego orzeczenia autor dokonuje węzłowego zestawienia podstawowych wad obecnej konstrukcji opisanej w art. 11 i zastanawia się nad możliwością zmian ustawy, w tym również powrotem do - znanej kodeksowi J. Makarewicza z 1932 roku – konstrukcji zbiegu eliminacyjnego.

15. Uchwała SN z dnia 28 października 2009 r., I KZP 20/09
Tomasz Snarski, asystent Uniwersytetu Gdańskiego
Odszkodowanie i zadośćuczynienie za represje radzieckie

Streszczenie:

Glosa aprobatywnie ocenia dokonaną przez SN wykładnię zapisów ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 1991r., nr 34, poz. 149 ze zm.). Autor podkreśla niesprawiedliwość ewentualnego uzależnienia przyznania odszkodowania bądź zadośćuczynienia za działalność niepodległościową od prowadzenia jej wyłącznie w obecnych bądź przeszłych granicach Polski. Na uwagę w glosowanej uchwale zasługuje szerokie odniesienie argumentacji do orzecznictwa TK.

PRAWO PRACY

16. Wyroku SN z dnia 8 kwietnia 2009 r. II PK 270/08
Dr hab. Arkadiusz Sobczyk, Uniwersytet Jagielloński
Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych a dodatkowe zatrudnienie na rzecz tożsamego pracodawcy

Streszczenie:

Przedmiotem orzeczenia jest stan faktyczny, w którym osoba zarządzająca samodzielnie podjęła się obowiązków wykraczających poza przedmiot wiążącej je umowy o pracę. Sąd Najwyższy przyjął za bezsporne, że taki stan faktyczny oznacza wykonywanie pracy w godzinach nadliczbowych. Glosator wskazuje na możliwość wykładni alternatywnej, jaką może być uznanie, że strony wiąże więcej niż jeden, niezależny od siebie stosunek pracy.

17. Wyrok WSA z dnia 28 października 2009 r., II SA/Wa 16/09
Ewa Podgórska-Rakiel, doktorantka Uniwersytetu Gdańskiego
Ochrona danych w odniesieniu do przynależności związkowej

Streszczenie:

Glosa do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z Warszawy z dnia 28 października 2009 r., (II SA/Wa 16/09) koncentruje się na wykazaniu rozbieżności, słusznego co do zasady, wniosku jaki poczynił sąd administracyjny, w kontekście przyjętej do tej pory linii orzeczniczej Sądu Najwyższego. Źródłem wątpliwości w doktrynie prawa pracy jak i judykaturze SN, od lat jest art. 30 ust. 2¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych. Wyrok WSA odnosi się do sposobu ustalania kręgu osób reprezentowanych przez zakładową organizację związkową w indywidualnych sprawach pracowniczych pod kątem zgodności żądania tzw. „listy imiennej” z ustawą o ochronie danych osobowych.

VARIA

18. Wyrok TK z dnia 30 września 2008 r., K 44/07

Magdalena Glanc, doktorantka Uniwersytetu Gdańskiego

»Nie« dla możliwości zestrzelenia samolotu pasażerskiego uprowadzonego przez terrorystów

Streszczenie

Przedmiotem glosy jest wyrok Trybunału Konstytucyjnego, w którym stwierdzono niezgodność przepisu art. 122a ustawy z dnia 3 lipca 2002 – Prawo lotnicze z Konstytucją RP. Przepis ten przyznawał państwu kompetencję do zestrzelenia samolotu pasażerskiego uprowadzonego przez terrorystów. Autorka podziela i rozwija analizę problemu dokonaną przez TK oraz wskazuje, iż regulacja taka narażałaby na szwank zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, a nawet – mogłaby doprowadzić do tego, że „wojna z terroryzmem” przyjęłaby charakter wojny totalnej.